

A NŐTISZTVISELŐK ÉS A NÉMET NYELV.

Írta: GROSSMANN JANKA.

Az állásközvetítő iroda vezetőjénél álláskeresőnek jelentkezik egy fiatal nőtisztviselő. Végzett kereskedelmi iskolát, tud könyvelni, stenografálni, gépen írni. Németből is „kitűnője” volt a negyedik polgárban, de azért kijelenti, hogy „német levelezésre nem vállalkozom”. Az állásközvetítő tisztviselő ide-oda lapozgat nyilvántartó könyvében, de a német nyelv rubrikája az összes előjegyzett állásoknál ki van töltve, ami azt jelenti, hogy minden munkáltató cég megkívánja a német nyelv tudását. A tisztviselő figyelmezteti erre az álláskeresőt és megmondja neki, hogy német nyelv nélkül a magántisztviselői pályán Magyarországon nem boldogul, mert a hazai kereskedelmet ezernyi érdek szála fűzi a nyugoti és keleti piacokhoz, ahova magyar nyelven lehetetlenség levelezői. Az álláskereső az érvek súlya alatt kijelenti, hogy mindent ért németül, „csak éppen helyesen írni nem tud”, de azt is megtanul majd, ha állásban lesz. A tisztviselő előjegyzi a jelentkezőt és azzal bocsátja útnak, hogy amint megfelelő állást jelentenek he, azonnal értesíti.

Ez az értesítés természetesen késik, mert késik a bejelentés. Jó, ha ötven bejelentett állás között akad egy, amely a német nyelv ismerete nélkül is betölthető.

Az érdekelt nőtisztviselő – mindig az intelligenciájától függ – vagy belátja, hogy ily körülmények között nagyon nehéz, csaknem lehetetlen állásba jutnia és a várakozási időt tanulással tölti ki, vagy nem látja át tisztán a helyzetet és féltékeny arra a jobban képzett kollégára, aki rövidebb idő alatt „kap” állást mint ő. Pszichológiai szempontból érdekes megfigyelni, hogy milyen képtelen okokkal, nem létező szimpátiákkal és antipátiákkal hozzák az álláskeresés terén elért kudarcaikat összefüggésbe azok, akik nem juthatnak állásba, mert nincsenek eléggé kiképezve.

Van más eset is. Olyan, amikor az álláskereső kijelenti, hogy tud németül. Rövidesen állásba is jut, de már a legelső napokban kitűnik, hogy mégsem tud németül, vagy legalább is nem tud eleget ahhoz, hogy rá lehessen bízni egy levél megírását. Ha véletlenül nagyon türelmes és nagyon jóindulatú főnökre akad, talán megmaradhat állásában és idővel tanulhat is valamit, az ilyen tanulások azonban a főnöki türelemmel és jóindulattal egyetemben rendesen nagyon drágák, mert jó pár évi előmenetelbe kerülnek. A munkáltatók ugyanis a türelmüket és jóindulatukat befektetésnek tekintik, amelynek megtakarított fizetés javításokat kell kamatoznia.

A legtöbb főnök azonban nem bíbelődik – de nem is bíbelődhetik – nyelvtanítással és rövidesen végez azzal a tisztviselővel, aki megtévesztette, amidőn olyan ígéretet tett, amelyet nem tud betartani. Az álláskereső előlről kezdi az egész kálváriát, amíg meg nem ragad véletlenül egy örökös gyakornoki állásban, vagy – ami gyakoribb eset – rá nem jön keserves tapasztalatok árán, hogy mégis csak el kell sajátítani ezt a gyűlölt nyelvet, ha még oly nehezére esik is. Akad olyan is, aki nem mer a nyelvtanulásba belefogni, hanem inkább pályát cserél, de csak néhány elfecsérelt esztendő és sok szomorú tapasztalat árán.

Ennyit a dolog egyik oldaláról. Ha megfordítjuk az érmet és a gazdasági helyett a kultúréletet figyeljük meg, hasonló tapasztalatokra jutunk. A gazdasági életben – a magántisztviselői pályáról szólunk – határozott előnyben van az, aki több szakismerettel, főleg több nyelvismerettel bír. A kultúra terén pedig feltétlenül előbbre jut az, aki a kultúrának nagy folyamán, nem csupán keskeny kis erén hajókázik. Tagadhatatlan, hogy ma nyugatról, kizárólag nyugatról jön hozzánk, a kultúra. Nem is új ez a jelenség, hiszen már Görögország és a római birodalom pusztulása után megkezdődött a Nyugat még mindig fenn álló kulturális hegemoniája. Ez a nyugati kultúra Németországon keresztül jön hozzánk. Németország nyelvi tekintetben hozzáférhetővé teszi azt összes lakosai számára és mi – kullogunk hátul és aki német átültetésben nem ismerheti meg a világirodalom remekeit, vagy a modern tudományos irodalom termékeit, az ugyancsak várhat, amíg magyar tolmácsra talál.

Nem csupán gazdasági, hanem kulturális szempontból is vetkezőnk tehát önmagunk ellen, ha kényelemszeretettől, vagy rosszul értelmezett hazaszeregetettől megfosztjuk magunkat a német nyelv nyújtotta számtalan előnytől.

A nőtisztviselők különböző egyesületei mind továbbképző tanfolyamok fentartói. Amikor tehát módot adnak a német nyelv tökéletes elsajátításához, megszerzik a nő-

tisztviselőknek a német nyelv tudásához kötött jobban javadalmazott állásokat, karrierét biztosítanak nekik, egyben pedig a nőtisztviselők általános műveltségét is emelik. Az a nőtisztviselő, aki munkájának teljes értékét akarja élvezni, okvetlenül tökéletesíti nyelvtudását.